

STM / kirjaamo@stm.fi

Viite: STM037:00/2017

Suomen Psykiatriyhdistyksen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä

Psykiatriyhdistys pitää lähtökohdiltaan järkevänä asetusluonnoksessa esitettyä erikoissairaanhoidon työnjakoa, vastuiden jakoa ja keskittämistä vaativien ja harvinaisten toimenpiteiden osalta. Luonnoksen jotkut kohdat jättävät kuitenkin tulkinnanvaraa ja huolta siitä, onko asetuksen valmistelussa ollut mukana riittävää psykiatrian alan ja toimintakentän asiantuntemusta. Kiinnitämme lausunnossa huomiota erityisesti psykiatria koskeviin näkökohtiin.

Ensinnä katsomme, että mielenterveyslainsäädännössä on uudistamisen tarpeita ja puutteita koskien erityisesti oikeuspsykiatria. Lakia pitäisi korjata ennen asetustasoista toiminnan säätelyä.

Asetusluonnoksen 6 § (viiteen yliopistosairaalaan tai vastaavaan yksikköön alueellisesti keskitettävä erikoissairaanhoido) kohta 21: Oikeuspsykiatriset erityistutkimukset, mukaan lukien mielentilatutkimukset. Erityistutkimusten määrä on niin pieni, että toimintaa ei kannata hajottaa viiteen yliopistolliseen tai vastaavan tasoiseen sairaalaan. Esim. mielentilatutkimuksia tehdään tällä hetkellä noin 100 kpl vuodessa.

Esitämme oikeuspsykiatrisen erityistutkimusten keskittämistä kahden tai korkeintaan kolmen yliopistosairaalan alueelle. Esteellisyysyiden vuoksi tutkimusyksiköjä tulee olla vähintään kaksi ja maantieteelliset syyt puoltavat kolmea yksikköä. Lisäksi esitämme, että kriminaalipotilaiden hoito siirretään valtakunnallisesti keskittävän erikoissairaanhoidon pykälään (5 §).

Asetusluonnoksen 6 §:n kohta 21: Vaikeat neuropsykiatriset ja eri erikoisalojen välistä yhteistyötä edellyttävät psykiatristen häiriöiden tutkimukset ja hoidot.

Toteamme, että Suomessa ei ole tällä hetkellä neuropsykiatrian erikoisalaa, vaan neuropsykiatria integroituu muuhun psykiatriaan ja luonteeltaan neuropsykiatrisia sairauksia ovat hyvin monet psykoosisairaudet, käytösoireiset epilepsiat tai dementiat. Neuropsykiatria olisi tärkeä määritellä ennen kuin voidaan säätää toimenpiteiden keskittämisestä. Jos edellä mainitun säädöskohdan mukaisilla vaikeilla, eri erikoisalojen välistä yhteistyötä edellyttävillä psykiatristen häiriöiden tutkimuksilla tarkoitetaan yleissairaalapsykiatria, katsomme, että kyseessä olevaa toimintaa tulisi olla yliopistosairaaloiden lisäksi myös muissa keskussairaaloissa.

Asetusluonnoksen 5 §:n kohta 15: Valtakunnallisesti keskitettävät vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrinen hoito. Tällä hetkellä toiminta on valtakunnallisesti keskitetty kahteen sairaalaan (TAYS ja Niuvanniemen sairaala).

Asetuksen 5. kohdassa olisi mainittava myös ”muu vastaava yksikkö”, koska valtion mielisairaala on sellainen.

Lopuksi toteamme, että psykiatristen toimintojen keskittämisestä ei ole tehty ajankohtaista selvitystä.

Esitämme harkittavaksi vastaavaa psykiatrian selvitystyötä keskittämisistä kuin somatiikan osalta on STM:n selvitysraporteissa jo tehty.

Helsingissä 16.6.2017

Sami Pirkola
puheenjohtaja

Jukka Kärkkäinen
pääsihteeri

Yhteydet: sami.pirkola@uta.fi, jukka.karkkainen@netti.fi